

Sneg in zmrzal pozimi

Izmeri snežno odejo, opazuj jutranjo slano in ugotovi, koliko vode je pravzaprav v snegu.

SPO, 3. razred

Cilji

- Otrok spozna različne vrste padavin (dež, sneg) in zna izmeriti njihovo količino.
- Otrok opazuje obrnljiv pojav — taljenje snega — in razume, da gre za isto vodo v drugem stanju.
- Otrok redno, sistematično zapisuje zimska opažanja (temperatura, sneg, slana).

Kaj potrebuješ

- Ravnilo za merjenje višine snega.
- Prozoren kozarec z ravnim dnom.
- Zunanji termometer.
- Ta obrazec in svinčnik.

Merjenje snežne odeje

1. Izberi ravno mesto na odprtem, kamor veter ni napihal snega v kupe (ne ob ograji ali steni).
2. Ravnilo navpično potisni do tal in odčitaj višino snega v centimetrih.
3. Meritev ponovi na 2–3 mestih in izračunaj povprečje — sneg namreč redko leži povsod enako visoko.

Poskus: koliko vode je v snegu?

1. Kozarec do vrha napolni s svežim snegom (ne ga tlači).
2. Počakaj, da sneg v topli sobi popolnoma skupni.
3. Izmeri višino vode, ki je ostala na dnu kozarca, in jo primerjaj z višino snega, ki si ga vanj nasul.
4. Presenečenje: rahel, svež sneg vsebuje veliko zraka, zato iz npr. 10 cm snega navadno nastane le 0,5–1 cm vode.

Slana in ivje

- Slana nastane, ko vodna para v zraku ob jasni, mirni noči zmrzne neposredno na hladnih površinah (trava, avtomobilska stekla).

- Ivje je podobno, a nastane, ko megla ali vlažen zrak obda veje in trave ter tam zmrzne — zato je bolj kosmato in debelejšje od slane.
- Oboje je pogostejše ob jasnih nočeh brez vetra — enak vzrok, kot povzroča hladna dolinska jutra (glej gradivo Gozd in vreme).

Obrazec za zimska opazovanja (en teden)

Dan	Temperatura zjutraj	Sneg (cm)	Slana/ivje?
Pon			
Tor			
Sre			
Čet			
Pet			
Sob			
Ned			

Vprašanja za razmislek

- Ob katerih jutrih je bila slana ali ivje? Kakšno je bilo takrat nebo — jasno ali oblačno?
- Se je višina snega čez teden spreminjala, čeprav ni snežilo? Zakaj (taljenje, veter)?
- Primerjaj svojo jutranjo temperaturo z najnižjo dnevno temperaturo postaje IREICA1 na meteorec.si.

Gradivo je brezplačno za šolsko in domačo nekomercialno rabo.

Meteorec Šola · meteorec.si/sola · postaja IREICA1, Rečica ob Savinji · Vprašanja: filip.eremita@gmail.com